

ЦИФРОВА ЛОГІСТИКА ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Посилкіна О. В., Лісна А.Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Lesnayaag@gmail.com

Вступ. У сучасних умовах для забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку вітчизняні суб'єкти фармацевтичного ринку (СФР) змушені застосовувати адекватні ринковим умовам інструменти та методи управління. Впровадження концепції цифрової логістики в діяльність СФР дозволяє, у оперативному періоді – оптимізувати логістичні витрати завдяки чому створюються умови для підвищення доступності лікарських засобів (ЛЗ), а у довгостроковому періоді – на підставі зростання капіталізації та накопичення необхідних фінансових ресурсів СФР досягти стратегічної конкурентоспроможності. Отже, впровадження цифрових технологій в управління поточними процесами є актуальною сьогоденною проблемою для вітчизняних СФР.

Незважаючи на те, що окремим аспектам використання інструментарію логістики в різних сферах фармацевтичної діяльності присвячені наукові розробки закордонних та вітчизняних вчених, ціла низка питань впровадження цієї системи управління в фармацевтичних компаніях до цього часу не отримала достатньої науково-теоретичної, методологічної та практичної підтримки. Тому, впровадження концепції цифрової логістики в управління діяльністю СФР має суттєве науково-практичне значення.

Метою даної роботи є обґрунтування доцільності впровадження в діяльність СФР цифрових технологій фармацевтичної логістики для підвищення ефективності лікарського забезпечення населення України.

Методи дослідження є абстрактно-логічний; монографічний і системного аналізу, порівнянь тощо.

Основний матеріал дослідження. Сьогодні цифрова логістика набуває стратегічного значення для інтеграції логістичних бізнес-процесів, підвищення їх

ефективності та безпеки. Її можна розглядати як новий механізм прискореного системного розвитку логістичних систем, побудований на ефективних інформаційних зв'язках, оптимізованих потоках даних, які необхідні для вирішення оперативних і стратегічних завдань компаній.

Основними завданнями цифрової логістики в фармації є наступні: підвищення якості і точності виконання замовлень клієнтів; підвищення надійності функціонування діяльності СФР; підвищення рівня безпеки та захищеності фармацевтичного ланцюга постачань; зниження логістичних витрат і втрат; зменшення ризиків, пов'язаних з попаданням до ланцюга постачань фальсифікованої та контрафактної фармацевтичної продукції; підвищення прозорості логістичних бізнес-процесів і, як наслідок, підвищення довіри між СФР; підвищення рівня приватності і захищеності інформації, яка є комерційною таємницею, всіх СФР; усунення логістичних операцій, які не додають цінності для клієнтів тощо.

За даними Світового банку в рейтингу ефективності логістики LPI (Logistics Performance Index), Україна в 2018 р зайняла 66 місце з 160 країн (в 2017 р – 80 місце). У той же час серед країн пострадянського простору Україна стала третьою. Як свідчать результати проведених наукових досліджень, кількісна оцінка критеріїв ефективності логістичної діяльності показує велике значення цифровізації для: підвищення якості, надійності та прозорості логістичних процесів, спрощення та прискорення митного оформлення вантажів; підвищення якості транспортування і складських операцій; оптимізації організації міжнародних перевезень за конкурентоспроможними цінами; зростання якості логістичних послуг; підвищення прозорості відстеження проходження вантажів і своєчасності постачань тощо.

Згідно з дослідженнями PWC, McKinsey, Boyden в таких галузях як фармація, автомобілебудування і харчова промисловість, загальний усереднений ефект від цифровізації становить: підвищення на 10-15% обсягів випуску продукції (послуг) за рахунок зниження простоїв обладнання; прискорення на 100-150% процесів проектування виробництва і доставки продукції до споживача;

зниження на 20-30% витрат по всьому циклу управління ланцюгами постачань (підвищення рівня прозорості операцій); зниження на 30% витрат енергії за рахунок здійснення технологічних операцій тощо.

З метою оцінки перспектив впровадження цифрової логістики у вітчизняну фармацевтичну галузь нами були проаналізовані світові тренди в цій сфері: наскрізна автоматизація та інтеграція логістичних процесів в єдину інформаційну систему; цифрове проектування і моделювання логістичних процесів на протязі всього життєвого циклу ЛЗ; переклад зберігання інформації та проведення обчислень з власних потужностей на розподілені ресурси («хмарні» технології); перехід на обов'язкову оцифровану технічну документацію та електронний документообіг; застосування мобільних технологій для моніторингу, контролю та управління логістичними процесами при просуванні ЛЗ; масова індивідуалізація виконання замовлень споживачів (персоніфікація замовлень) за рахунок використання адитивних технологій; орієнтація на сегментацію ланцюгів постачань ЛЗ та підвищення рівня логістичного сервісу; підвищення стійкості і надійності ланцюгів постачань ЛЗ за рахунок використання блокчейн-технологій тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, позитивного ефекту від цифровізації фармацевтичної галузі не доведеться довго чекати. Відмовляючись від паперових процесів та цифровізуючи складові елементи своєї роботи, СФР зможуть поліпшити терміни виконання логістичних робіт, значно підвищити ефективність своєї діяльності та, в кінцевому підсумку, знизити експлуатаційні витрати. Цифровізація фармацевтичної галузі допоможе створити надійне цифрове середовище, оптимізувати та масштабувати операції, зробити їх послідовними та безпечними. За рахунок цифровізації стає можливим прискорено розвивати інновації, підтримувати стартапи, навчати всіх бажаючих основам програмування, впроваджувати цифрові технології у галузі. Реалізація всіх вище перелічених умов дозволить підвищити продуктивність функціонування вітчизняної фармацевтичної галузі та отримати додаткові конкурентні переваги у глобалізованому цифровому світі.